

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1080)

83. posiedzenie
Komisji Ochrony Środowiska
w dniu 5 stycznia 2004 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2004 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: Gospodarka wodna; Środowisko; Państwowa Agencja Atomistyki; Rezerwy celowe; Budżety wojewodów ogółem; a także planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Adam Graczyński)

Przewodniczący Adam Graczyński:

Otwieram pierwsze w roku 2004 posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska.

Chciałbym złożyć państwu życzenia wszelkiej pomyślności, satysfakcji zawodowej i pomyślności osobistej w roku 2004, tak żebyście państwo mogli ten rok, który za dwanaście miesięcy się zakończy, ocenić jak najlepiej.

Wysoka Komisjo! W dniu dzisiejszym odbywamy już kolejne posiedzenie na temat ustawy budżetowej. Będziemy omawiać część 22 „Gospodarka wodna”, część 41 „Środowisko”, część 68 „Plan finansowy Państwowej Agencji Atomistyki” oraz plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Chciałbym powitać panie senator i panów senatorów oraz zaproszonych gości. Witam szczególnie serdecznie podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, pana ministra Podgajniaka. Witam panie dyrektor i panów dyrektorów, przedstawiciele resortów.

W trakcie posiedzenia, które odbyło się 16 grudnia 2003 r., poprosiliśmy przedstawicieli rządu o pewne wyjaśnienia. Chciałbym z przyjemnością stwierdzić, że otrzymaliśmy bardzo wyczerpujące wyjaśnienia, zarówno jeśli chodzi o ministra finansów, jak i prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ministra środowiska. Nasza wiedza jest w tej chwili znacznie większa i wiele wątpliwości, które się pojawiły na posiedzeniu komisji, zostało rozstrzygnięte. Tak więc chciałbym jeszcze raz bardzo serdecznie podziękować wszystkim tym, którzy te informacje przygotowali, za bardzo staranne przedstawienie tychże danych, informacji o budżecie na rok 2004 w poszczególnych działach.

Zwróciłem się z prośbą do państwa senatorów, żeby ze szczególną troską pochylili się nad poszczególnymi elementami budżetu. I proponuję, ponieważ jest już na sali pan senator Łęcki, żebyśmy zaczęli procedowanie od części 22, z której problematyką pan senator Łęcki zapoznał się szczególnie wnikliwie i poprosiłbym pana senatora o stanowisko w tym zakresie i o jego uwagi. Następnie proponuję omówić zagadnienia związane z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – tu będę prosił pana senatora Franciszka Bachledę-Księżdzularza o wypowiedź – później omówilibyśmy plan finansowy Państwowej Agencji Atomistyki, później część 41 dotyczącą środowiska i zakończylibyśmy posiedzenie przyjęciem stanowiska komisji.

Proszę uprzejmie pana senatora Łęckiego o wprowadzenie do dyskusji dotyczącej części 22 ustawy budżetowej. Bardzo proszę.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Na wstępie bardzo przepraszam za małe spóźnienie, ale równolegle odbywa się posiedzenie Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury, gdzie byłem referentem spraw budowlanych i dosłownie przed chwilą się to skończyło.

Zapoznałem się z przedłożonym materiałem i mam jedną generalną konkluzję, która nie kończy się złożeniem wniosku – bo to byłoby może zbyt trudne, a nawet niebezpieczne – mianowicie bardzo mało środków przeznaczają się na gospodarkę wodną.

Prosiłbym przedstawicieli ministerstwa o wyjaśnienie jednej bardzo poważnej sprawy, a jednej żartobliwej. W rozdziale 71078 „Usuwanie skutków klęsk żywiołowych” nie są zaplanowane żadne środki. Zwykle dane statystyczne dowodzą, że klęski żywiołowe mogą się jednak zdarzyć i myślę, że taki nadmierny optymizm jest tutaj niewłaściwy, bo to spowoduje konieczność dramatycznego poszukiwania środków, jeśli taka katastrofa się zdarzy. Sprawdziłem, że według danych statystycznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej powodzie w Polsce zdarzają się co 0,7 roku. Jest to zależne od regionu i to nie znaczy, że w tym samym rejonie są ciągle powodzie – raz są w Beskidach, raz w Karpatach, a raz nawet na nizinach. Tak więc konkretne pytanie: dlaczego w rozdziale 71078 nie ujęto żadnych kosztów?

Nasza komisja bardzo wnikliwie zajmowała się sprawami budowli wodnych, między innymi Włocławka, dokąd odbyliśmy wyjazd studialny, i pozwolę sobie powiedzieć – tu pod adresem pana przewodniczącego – że problem ten nie ma odzwierciedlenia w budżecie. Mimo że pani minister wspominała, że poprowadzona będzie praca studialna, która ma dać odpowiedź na bardzo ogólne pytanie, co dalej z zaporą we Włocławku. Jest tutaj kwota 250 tysięcy zł ogólnie na badania stanu zapor. Jest to kropla w morzu potrzeb.

I na końcu sprawa trochę żartobliwa. Przewidujecie państwo w przychodach z działalności dwa razy po 1 tysiąc zł grzywny i kary od ludności oraz grzywny i kary od osób prawnych. Myślę, że to jest 0,02% przychodów. To są trochę komiczne kwoty, bo 1 tysiąc zł to się w tej chwili płaci, jak się dwa razy za szybko pojedzie. A cała służba gospodarki wodnej, gdzie jak wiem, są liczne wykroczenia, jak niszczenie wałów, jak wypasanie zwierząt w międzywałach... To znaczy, że z góry zakłada się, że nie będzie karania. Proponowałbym na przyszłość takich kwot nie wpisywać, bo to brzmi z goła żartobliwie.

Reasumując: uważam, że kwoty są stanowczo za małe na bieżące potrzeby, szczególnie w zakresie bieżącej eksploatacji i konserwacji budowli wodnych, nie mówiąc już o inwestycjach. Ale wymagałoby to radykalnych zmian w budżecie państwa i nie odważyłem się takiej propozycji przedstawić. Dziękuję.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że pan, Panie Senatorze, nie wnosi w tej chwili propozycji legislacyjnych, mimo konstatacji, w niektórych przypadkach bardzo jednoznacznych, co do niedoszacowania nakładów.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Tak jest, Panie Przewodniczący. Analizowałem cały budżet państwa i muszę powiedzieć – może zabrzmiało żartobliwie – że nie miałem odwagi komuś innemu za-

brać. Cały budżet jest bardzo okrojony. Osobiście nie dopatrzyłem się pozycji, gdzie uszczuplenie środków nie zagrażałoby działalności. Już rok temu mówiliśmy o tym, że gospodarka wodna jakoś tak pechowo czy z premedytacją jest stawiana na szarym końcu, co może się bardzo źle skończyć w przypadku poważniejszej klęski żywiołowej.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Chciałbym bardzo podziękować.

Chciałbym też dodać, że dla mnie gospodarka wodna to też problem zaopatrzenia państwa, ludności, przemysłu w wodę. Dopominaliśmy się już o to kilkakrotnie i jeszcze raz zgłaszam prośbę Komisji Ochrony Środowiska pod adresem rządu, żeby przygotować w trybie pilnym strategię gospodarki wodnej dla naszego państwa. Takie prośby były już składane na ręce pana ministra, na ręce pana sekretarza stanu. Wiem, że prace trwają i bynajmniej nie imputuję nikomu, że toczą się one zbyt wolno, ale przypominam o tym, że strategia gospodarki wodnej powinna być pilnie wykonana. Wiem, że powstał krajowy program budowy oczyszczalni ścieków. To idzie w tym samym kierunku, ale jest to za mało. Mamy bardzo małe opady śniegu tej zimy i bardzo niski poziom wód w naszym kraju. Wiele miejsc, wiele regionów naszego państwa jest zagrożonych suszą, w niektórych już występuje susza. Patrząc tutaj na przedstawiciela Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Nastąpiło obniżenie poziomu wód i z niepokojem myślę o lecie, które nadejdzie bądź co bądź za parę miesięcy, i o tym, co będzie z gospodarką wodną w naszym kraju. Czy będziemy przygotowani, czy też nie? Tak więc ponawiam prośbę i to jest, jak sądzę, warte podkreślenia.

Dobrze. Padły pytania pana senatora Łęckiego. Prosiłbym bardzo przedstawicieli rządu o odpowiedź na te pytania.

Może najpierw ja sam odpowiem. Zwracam się z prośbą do wszystkich państwa, żeby w przyszłości podchodzić z szacunkiem do wielkości nakładów na poszczególne działy i dziedziny. Pan profesor Żylicz, recenzent tychże danych, zwraca uwagę na to, że często pojawiają się kwoty rzędu kilkudziesięciu milionów złotych, czasami więcej, z kwotami rzędu setek złotych. Proszę uprzejmie wziąć to pod uwagę. Budżet musi być bardziej czytelny, bardziej przejrzysty. I albo pójdziemy w kierunku dezagregacji, albo agregacji. Taki stan dychotomii, różnic jest po prostu niezbyt korzystny. Tak więc ta uwaga pana senatora Łęckiego jest ze wszech miar słuszna.

Proszę o odpowiedź na dalsze uwagi. Kto z państwa odpowie?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Zasobów Wodnych w Ministerstwie Środowiska Piotr Rutkiewicz: Panie Przewodniczący, jeżeli pan pozwoli, Departament Zasobów Wodnych.)

Bardzo proszę, pan minister. Proszę uprzejmie.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zasobów Wodnych
w Ministerstwie Środowiska Piotr Rutkiewicz:**

Dziękuję bardzo.

Pierwsze pytanie pana senatora Łęckiego dotyczyło uwagi, że w budżecie w rozdziale 71078 „Usuwanie skutków klęsk żywiołowych” mamy zero środków. Te środki są w dyspozycji premiera. To jest rezerwa celowa. W budżecie jest tak właśnie zatytułowana. Dział „Gospodarka wodna” korzysta z tej rezerwy.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Adam Graczyński:

Tak, to jest rezerwa ogólna, czyli jest w rozdziale 81 ustawy budżetowej i jest to kwota... Ile to dokładnie wynosi? 253 miliony zł, tak?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Zasobów Wodnych w Ministerstwie Środowiska Piotr Rutkiewicz: To jest zdaje się 506 milionów zł. Nie mam akurat przy sobie tekstu.)

Kredyt na usuwanie skutków klęsk żywiołowych: 506 milionów zł, oczywiście. Bardzo proszę.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zasobów Wodnych
w Ministerstwie Środowiska Piotr Rutkiewicz:**

Dział „Gospodarka wodna” korzysta z tej rezerwy celowej. Jest to udział środków budżetowych między innymi w dofinansowaniu kredytów EBI2, z Banku Światowego itd. To jest idea usuwania skutków powodzi, w tym między innymi to, co już od dwóch lat robimy w dorzeczu Wisły, to są te środki. My występujemy o konkretne środki na konkretne zadania. To jest cała procedura, idzie to przez ministra finansów. Tak więc mamy zabezpieczenie, ale jeszcze nie możemy powiedzieć, ile z tego wykorzystamy, nie jest to ściśle rozdysponowane. Bo nie tylko ten dział, ale także rolnicy korzystają z tej rezerwy. To jest szerokie spektrum udziałowców.

(Przewodniczący Adam Graczyński: Oczywiście. Bardzo proszę dalej.)

Następne pytanie pana senatora dotyczyło Włocławka.

(Przewodniczący Adam Graczyński: Tak.)

Tutaj są dwa aspekty. Minister środowiska, który pełni funkcję właścicielską w stosunku do tego zbiornika i stopnia, musi dbać o jego stan techniczny. Stan techniczny tego stopnia jest zły i będziemy przekazywali w tym roku środki z budżetu, a w przyszłym roku jeszcze z kredytu EBI2, na podtrzymanie tego stopnia i polepszenie jego stanu technicznego. Jednak według mojej oceny i oceny wielu ekspertów, to wszystko jest tylko działaniem powstrzymującym dalszą degradację stanu technicznego. Jak państwo jako członkowie komisji wiecie, minister podjął się opracowania koncepcji programowo-przestrzennej, w której mają być rozpatrzone dwa możliwe, według naszej oceny, warianty poprawy tego stanu technicznego: budowa stopnia „Nieszawa” lub budowa progu podpiętrżającego. Wobec jednego i drugiego wariantu są pewne opory środowisk przyrodniczych, jak WWF, ale my tę koncepcję zrealizujemy i z tej koncepcji wyniknie...

(Przewodniczący Adam Graczyński: Przy jakich nakładach?)

Na stopień „Nieszawa” potrzeba niestety mniej więcej 600 milionów zł, o ile sobie przypominam...

(Przewodniczący Adam Graczyński: Nie, nie. Moje pytanie dotyczy czegoś innego, Panie Dyrektorze. My nie mówimy w tej chwili o budowie stopnia „Nieszawa”, ale o koncepcji programowo-przestrzennej.)

Potrzeba jeszcze około 2 milionów 500 tysięcy zł do 3 milionów zł...

(Przewodniczący Adam Graczyński: I to jest zapisane w budżecie?)

Wystąpiliśmy o to, ale na razie mamy zarezerwowane tylko 500 tysięcy zł...

(Przewodniczący Adam Graczyński: Zaraz, zaraz. To jest bardzo ważna kwestia i to jest bardzo istotne stwierdzenie. Będę prosił pana ministra o wyjaśnienie tej kwestii, bo pojawiały się tam różne kwoty. Proszę kontynuować.)

Ja może skończę, Panie Senatorze. Dziękuję.

Jest szansa na skorzystanie z dotacji narodowego funduszu, z działu dotyczącego geologii górnictwa, na przeprowadzenie badań. To jest dosyć kosztowny wkład, ale konieczny, jeżeli chodzi o całą koncepcję. Muszą być przebadane miejsca przekroju czy to pod stopień „Nieszawa”, czy też pod stopień podpiętrzający, zabezpieczający. A więc jest jeszcze szansa, że na ten program badań będziemy mieli środki z narodowego funduszu. Wiem, że była inicjatywa posłów co do zwiększenia tego budżetu, ale ta poprawka chyba spadła w trakcie trzeciego czytania. Tak więc na razie dysponujemy, jak mówiłem, 500 tysiącami zł i ewentualnie jeszcze około 600 tysiącami zł z działu geologiczno-górniczego narodowego funduszu. Takie kroki zostały już poczynione i mielibyśmy taką kwotę.

Jeśli chodzi o to, o czym wspomniał pan senator, to te 250 tysięcy zł, które jest zapisane w budżecie, jest do dyspozycji ministra środowiska na tak zwany raport z oceny stanu technicznego budowli wodnych. Zgodnie z nowym prawem wodnym dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej przeprowadzają ocenę stanu technicznego tych budowli wodnych, które są na ich obszarze działania, i za swoje pieniądze budżetowe. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, po przejęciu kompetencji prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, którego już nie ma, jest zobowiązany wykonywać co roku raport końcowy, czyli opracowanie zbiorcze mówiące o stanie budowli. I te 250 tysięcy zł to jest ta kwota.

(Przewodniczący Adam Graczyński: Tak jest.)

Ona powinna wystarczyć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję panu, Panie Dyrektorze.

Chciałbym powiedzieć, że podzielałam wątpliwości pana senatora Łęckiego. Zapoznanie się z materiałami przedstawionymi dla poszczególnych części budżetu istotnie nie upoważniało do stwierdzenia, że te kwoty występują gdzieś w innych częściach budżetu. Tak więc podzielałam wątpliwości pana senatora. Te wyjaśnienia pozwalają mi teraz inaczej spojrzeć na wydatki w części 22 budżetu.

Czy w takim razie pan, Panie Senatorze, chciałby jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wracam do rozdziału 71078 „Usuwanie kłesk żywiołowych”. Wywody pana dyrektora są przekonujące, tylko że to powinno znaleźć się w tekście. Bo jeżeli jest zdanie mówiące, że przewidywane wykonanie wydatków w ramach tego rozdziału w roku 2003 wyniesie 316 milionów zł itd., to trzeba podać, że środki na rok 2004 znajdują się w rezerwie celowej prezesa Rady Ministrów. Bo w momencie, gdy ja to czytałem, nie miałem tej informacji. Myślę że koledzy też. Tak więc dla przejrzystości powinniście państwo bardziej starannie przygotować materiały. Dziękuję.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Chciałbym bardzo podziękować panu senatorowi. Podzielam pański pogląd.

Wracamy do gospodarki wodnej. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nikt. Ktoś z państwa senatorów? Nikt.

Proponuję takie stanowisko: komisja pozytywnie opiniuje plan budżetowy w części 22 dotyczący gospodarki wodnej, zwraca uwagę na szczupłość nakładów i jednocześnie stwierdza, że szereg elementów dotyczących gospodarki wodnej jest w innych częściach budżetu, łącznie z pozycją, o której była mowa, związaną z kłeskami żywiołowymi. Jeśli chodzi o zbiorniki wodne – o czym jest mowa przy okazji planu narodowego funduszu, ale można w tej chwili wspomnieć – to w projekcie budżetu zakłada się 150 milionów zł na dokończenie zbiornika „Wióry” i bardzo intensywną kontynuację budowy zbiornika „Świnna Poręba”, co jest bardzo przyjemnym wydarzeniem dla wszystkich zainteresowanych tym problemem.

Dodałbym jeszcze, że komisja prosi przedstawicieli rządu, żeby do dnia jutrzejszego – nie bez kozery mówię o dniu jutrzejszym: w środę rano, mamy prezentację stanowiska komisji na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych – przedstawili nam ostateczne stanowisko ministra w sprawie wykonawstwa koncepcji programowo-przestrzennej zbiornika „Nieszawa”. I tu może coś dodam, bo to wymaga skomentowania. Byliśmy na posiedzeniu wyjazdowym, wiedza komisji w tym zakresie jest może niezbyt duża, ale dostateczna. Na pewno trzeba dbać o bezpieczeństwo pracy obecnej zapory i w tej informacji powinno się pojawić stwierdzenie, że prace zabezpieczające, o czym była mowa we Włocławku, będą kontynuowane i że na to potrzeba określonej ilości pieniędzy. Jeśli chodzi o zbiornik „Nieszawa”, to komisja stoi na stanowisku, że absolutnie nie ma mowy o budowie zbiornika, bo otrzymaliśmy mniej więcej sto pism z protestami organizacji ekologicznych. Nie ma mowy o budowie. Komisja uważa, że potrzebne jest zakończenie prac nad koncepcją programowo-przestrzenną dla tego zbiornika, żeby zakończyć dyskusje, a rozpocząć debatę o tym, czy ta inwestycja będzie realizowana czy też nie, nie ze środków publicznych, ale z prywatno-publicznych, bo tam sprawa kapitału jest skomplikowana. Tak więc chcę uspokoić organizacje ekologiczne, że komisja absolutnie nie sugeruje budowy zbiornika, tylko zakończenie wieloletniej dyskusji na temat tej zapory. To jest zasadnicza różnica: sugerujemy nie budowę, ale zakończenie dyskusji i podjęcie decyzji. Wszystko zostało powiedziane we Włocławku i mamy stosowne informacje, notatki i dezyderaty do członków rządu.

Takie byłoby stanowisko komisji, jeśli chodzi o gospodarkę wodną. I bardzo bym prosił, Panie Ministrze, żeby do jutra do 15.00 zostało przedłożone stanowisko ministerstwa. Bardzo bym prosił. Bo to, co powiedział pan dyrektor, trochę mnie zmartwiło. Dane, które dostałem z Sejmu, wskazywały na to, że te środki jednak są...

Może przeczyta pani to, co pani czytała dzisiaj przed posiedzeniem. Proszę bardzo, pani Lenard.

Starszy Sekretarz Komisji Ochrony Środowiska Elżbieta Lenard:

W części 22 „Gospodarka wodna” mieliśmy informację, że w ramach wydatków majątkowych są zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych. I tutaj wśród wielu innych wymienionych...

(Przewodniczący Adam Graczyński: Działań.)

...inwestycji jest kontynuacja prac związanych z rozwiązaniem problemów bezpieczeństwa stopnia wodnego we Włocławku. Dokumentacja przyszłościowa. Mamy taki punkt.

Przewodniczący Adam Graczyński:

No właśnie, prosimy o wyjaśnienie, co to znaczy: bezpieczeństwo czy dokumentacja przyszłościowa? Ten zapis nie jest dla mnie jednoznaczny. Czyli bardzo bym prosił, jeszcze raz to określę, żeby stwierdzić, że na zabezpieczenie, na utrzymanie stanu, uchronienie się przed katastrofą, o czym była mowa w czasie posiedzenia wyjazdowego we Włocławku, trzeba wydać określoną ilość pieniędzy. A oprócz tego należy się zdecydować na dokończenie studium przestrzenno-programowego budowy zbiornika „Nieszawa”. Tam wydano już pewne środki, potrzeba około 2 milionów zł i wypadałoby to zakończyć. Tak więc prosiłbym bardzo, Panie Ministrze, żeby do jutra było stanowisko ministra i wtedy my w swoim sprawozdaniu też się do tej sprawy odniesiemy.

Rozumiem, że to już wszystko w tej kwestii. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze coś dopowiedzieć, jeśli chodzi o gospodarkę wodną?

Oczywiście moja prośba, żeby powstała krajowa strategia gospodarki wodnej, jest nadal aktualna.

Rozumiem, że ten punkt mamy za sobą.

W tej chwili patrzę na pana senatora Franciszka Bachledę-Księdzularza. Bardzo bym prosił o pańską opinię co do planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Bardzo proszę.

Senator Franciszek Bachleda-Księdzularz:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie i Panowie Senatorowie! Mili Goście!

Trzeba powiedzieć, że po ostatnim posiedzeniu uzyskaliśmy od pana prezesa Kędzierskiego wspinałą informację uzupełniającą i odpowiedziała ona na wszystkie pytania, które wtedy postawiliśmy ja, a także pozostali senatorowie. I dlatego składam na ręce pana prezesa Kędzierskiego podziękowanie za to. W tej chwili ten budżet jest bardzo czytelny i zrozumiały. Uzyskałem wszystkie informacje, które były potrzebne, są one przejrzyste, jestem usatysfakcjonowany i proszę pana przewodniczącego o poddanie części budżetu dotyczącej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pod głosowanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję bardzo.

Sądzę, że to nie wymaga komentarza. Ja już dziękowałem, pan senator też był łaskaw podziękować. Może tylko jedna cyfra wymaga, że się tak wyrażę, pewnego komentarza. Mianowicie w planie budżetu na rok 2003 założono, że absorpcja środków unijnych wyniesie, można powiedzieć dokładnie, 165 milionów 400 tysięcy euro. Absorpcja rzeczywista wyniesie 15 milionów 400 tysięcy euro, czyli mniej niż 10%. Jeśli chodzi o rok przyszły, to ma to być 171 milionów 200 tysięcy euro, czyli dwanaście razy więcej. W budżecie jest trochę więcej tych środków, ale rozumiem, że trwają jesz-

cze negocjacje z Ministerstwem Finansów. Dobrze byłoby podkreślić, że ogromnie rośnie absorpcja środków unijnych. Między rokiem 2003 a 2004 wzrosła ponad dziesięciokrotnie, z mniej więcej 15 milionów euro do 170 milionów euro. I tutaj jeszcze wypadałoby, przyjmując dane narodowego funduszu, podkreślić to, że fundusz bardzo się stara wspomagać absorpcję środków unijnych. Podjęto szereg działań, które pozwoliły na zwiększenie środków. I tu jest jeden bardzo ważny problem, który chciałbym zasygnalizować. Mianowicie perturbacje w roku 2003 wynikły między innymi z tego, że w międzyczasie zmieniły się przepisy i niejasna była kwestia VAT. I to spowodowało perturbacje i zmniejszenie absorpcji środków. Ja dzisiaj rozmawiałem z panią minister Wasilewską-Trenkner właśnie na temat VAT dotyczącego środków unijnych. I stanowisko jest na razie takie, że do końca kwietnia wszystko będzie bez zmian, a od 1 maja mają być regulacje unijne. To wszystko wymaga zdefiniowania i chciałbym wystąpić, już niezależnie od sprawozdania komisji, do pana premiera o pilne rozstrzygnięcie tej sprawy i wydanie odpowiednich dokumentów dotyczących pierwszych czterech miesięcy tego roku i tego, co się będzie działo od 1 maja. Bo perturbacje z VAT wywołują perturbacje u beneficjentów i w konsekwencji będzie kłopot z absorpcją środków. To chciałbym podkreślić.

Dodam jeszcze, że mamy do czynienia ze wzrostem zatrudnienia w narodowym funduszu. Szczegółowa analiza wykazuje, że narodowy fundusz generalnie zmniejsza zatrudnienie związane ze swoją podstawową działalnością, a absorpcja środków unijnych wymaga zwiększenia zatrudnienia. I to zwiększenie rzeczywiście będzie znacznie mniejsze niż to wynika z opinii ekspertów unijnych. Tak więc mamy wprawdzie do czynienia ze wzrostem, ale jest on wysoce umiarkowany i oszczędny. To też chciałbym podkreślić jako uzupełnienie.

Rozumiem – zwracam się tu do członków Wysokiej Komisji i do pana, Panie Senatorze Łęcki – że w przypadku gospodarki wodnej, jak i w przypadku narodowego funduszu przyjmujemy to stanowisko.

Dalej mamy punkt dotyczący Państwowej Agencji Atomistyki.

Przepraszam najmocniej, kto reprezentuje Państwową Agencję Atomistyki? Pan prezes, tak?

(Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada: Witold Łada, wiceprezes.)

Bardzo mi miło, Panie Prezesie. Rozumiem, że sytuacja jest taka, że w Sejmie zmniejszono pewne środki, ale to nie zmienia, że się tak wyrażę, filozofii i nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania agencji.

Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada:

Nie stanowi zagrożenia. Te pieniądze, które nam zmniejszono... My już wewnątrz poczyniliśmy pewne plany, jeśli chodzi o oszczędności. Tak więc to nie wpłynie w jakiś rażący sposób na funkcjonowanie naszego urzędu.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Ja jeszcze dodam, bo może nie wszyscy członkowie Wysokiej Komisji wiedzą, że chodzi tu o kwotę rzędu kilkudziesięciu tysięcy złotych.

(Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada: Tak, to są dokładnie 92 tysiące zł.)

Tak. Tak więc to są kwoty nieprzekreślające możliwości działania. Tu chciałbym jeszcze o jednej sprawie wspomnieć. Po dyskusji z 16 grudnia 2003 r. i po pewnych przemyśleniach, komisja stoi na stanowisku, żeby utrzymać zaangażowanie agencji w dwóch zewnętrznych jednostkach badawczych. Myślę tu o Dubnej i o Genewie. Tak, Panie Prezesie?

(Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada: Tak jest.)

Były co do tego różne poglądy, zastanawialiśmy się nad tym i stwierdziliśmy, że nie chcielibyśmy zrywać kontaktów z tymi jednostkami. Tym bardziej że te jednostki są na różnym poziomie. Pan prezes pięknie to wyjaśnił 16 grudnia. Chciałbym tutaj powiedzieć, że w opinii będzie też podane, że mimo pewnych kosztów jesteśmy zdania, żeby jednak... Tak?

(Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada: Taka była konkluzja szanownej komisji po dyskusji.)

Właśnie. I podtrzymujemy to stanowisko. Państwo macie taki sam pogląd, tak? Dobrze. Rozumiem, że jesteśmy również za tym, żeby utrzymać udział i partycypację w kosztach funkcjonowania reaktora w Dubnej i w Genewie, biorąc pod uwagę potrzeby polskiej nauki.

Dziękuję panu uprzejmie.

Rozumiem, że Wysoka Komisja nie wnosi uwag, jeśli chodzi o sprawę Państwowej Agencji Atomistyki.

W tej chwili przyszedł pan senator Janowski. Za chwileczkę, Panie Senatorze, oddam panu głos w sprawie Państwowej Agencji Atomistyki.

Chciałbym jeszcze poinformować Wysoką Komisję, że otrzymałem od ministra finansów pismo z bardzo precyzyjnie przedstawionym stanowiskiem w sprawie funkcjonowania środków specjalnych i gospodarstw pomocniczych. Minister finansów zapowiada w najbliższych latach likwidację lub przekształcenie środków specjalnych, z czym należy się zgodzić, natomiast nie przewiduje się likwidacji gospodarstw pomocniczych. Nie przewiduje się tego również w „Programie uporządkowania i ograniczenia wydatków publicznych”. Jeśli są na sali przedstawiciele Ministerstwa Finansów, to serdecznie dziękuję za to bardzo precyzyjne stanowisko, znakomicie informujące komisję o tej problematyce.

Teraz proszę pana senatora Janowskiego o ewentualne uwagi do budżetu Państwowej Agencji Atomistyki. Bardzo proszę, Panie Senatorze, proszę uprzejmie.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo.

Przepraszam za spóźnienie, ale równocześnie obraduje Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej i tam też są omawiane bardzo ważne kwestie.

Szanowni Państwo!

Otrzymałem informację, że w wyniku prac izby poselskiej, Państwowa Agencja Atomistyki ma budżet zmniejszony o 92 tysiące zł. To jest w dziale 750 „Administracja państwowa”. Kwota ta została podzielona w następujący sposób: środki na zakup usług pozostałych zmniejszono o 4 tysiące 380 tysięcy zł, na zagraniczne podróże służbowe o 7 tysięcy zł, a na zakup usług pozostałych w rozdziale „Pozostała działalność” o 5 tysięcy zł. Ponieważ nie miałem sposobności porozmawiać z prezesem urzędu, chciałbym prosić o ewentualne uwagi. To nie powinno w decydujący sposób roz-

strzygnąć o funkcjonowaniu agencji. Myślę, że te zasadnicze zadania realizowane przez agencję zarówno w Szwajcarii, jak i w Rosji są bardzo ważne i będą świadczyły o jakości pracy polskich atomistów oraz pozwolą na właściwą relację tej części naszej działalności naukowej do pozostałych działań naukowych. A więc byłbym wdzięczny, gdyby przedstawiciel agencji zechciał się odnieść do tych zmniejszonych kwot. To są 92 tysiące zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję uprzejmie, Panie Senatorze. Poruszyliśmy ten problem przed pańskim przyjściem. Pan prezes stwierdził, że mimo zmniejszenia tej kwoty możliwe jest w miarę normalne funkcjonowanie agencji. Najważniejszą kwestią jest to – i tu zgadzamy się z panem, Panie Senatorze – żeby chronić możliwości eksperymentowania i w Rosji, i w Szwajcarii.

(Senator Mieczysław Janowski: Tak jest.)

I ponosić z tego tytułu określone konsekwencje. Dziękuję bardzo.

Czy pan prezes chciałby jeszcze coś powiedzieć w sprawie Państwowej Agencji Atomistyki? Proszę bardzo.

Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Witold Łada:

Chciałbym tylko podziękować wszystkim oraz panu przewodniczącemu za wnikliwą dyskusję 16 grudnia i za potwierdzenie tego, co wtedy szanowna komisja ustaliła jako konkluzję.

Chciałbym również powiedzieć, proszę państwa, że w tej chwili na świecie organizacje, które są odpowiedzialne za bezpieczeństwo narodów i państw, szczególnie uwagę zwracają na tę dziedzinę, za którą jest odpowiedzialny prezes agencji, to znaczy na bezpieczeństwo jądrowe i radiacyjne. Nie dalej jak dzisiaj otrzymałem bardzo obfite materiały z Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej z Wiednia, gdzie w tomie, który liczy kilkaset stron, podane są konkretne procedury działania w każdym państwie itd., itd. To, że państwo senatorowie potwierdzili, że tak powiem, ważność tych spraw, zarówno w dziedzinie naszej działalności wewnętrznej, jak i na arenie międzynarodowej, mniej więcej odzwierciedla obecną sytuację na świecie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Chciałbym bardzo podziękować panu prezesowi.

Rozumiem, że tę część wyczerpaliśmy i mamy przyjęte stanowisko, że komisja zdecydowanie popiera możliwość eksperymentowania w tych dwóch ośrodkach i nie wnosi uwag do zmniejszenia budżetu przez parlament w stosunku do przedłożenia rządowego. Dziękuję bardzo.

Chciałbym w tej chwili przejść do części 41 związanej ze środowiskiem. Może zadam paniom senator i panom senatorom pytanie: czy są jakieś uwagi do tych materiałów? Czy są jakieś pytania? Mówię o części 41. Jest też sprawa leśnictwa, dział 925, dział 900, ale mówię głównie o części 41. Czy są może jakieś pytania i uwagi? Panie i panowie senatorowie nie mają uwag.

W takim razie proszę bardzo, Pani Dyrektor. Bardzo proszę o przedstawienie się.

**Dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Środowiska
Maria Maliszewska:**

Maria Maliszewska, dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Środowiska.

(Przewodniczący Adam Graczyński: Bardzo mi miło.)

Chciałabym poinformować panów senatorów, że podobnie jak w przypadku budżetu Państwowej Agencji Atomistyki, w trakcie prac parlamentarnych nastąpiło również zmniejszenie budżetu ministra środowiska, zarówno w części 22, jak i w części 41. To nie były wielkie kwoty i podobnie jak w innych częściach budżetowych zostały zmniejszone wydatki. Stanowiło to 2% wydatków, oczywiście po odjęciu kwot na wynagrodzenia. A więc w sumie część 22 została zmniejszona o 34 tysiące zł, natomiast część 41 o 223 tysiące zł, czyli łącznie budżet ministra środowiska został zmniejszony o 257 tysięcy zł w tych samych paragrafach, co w Państwowej Agencji Atomistyki, czyli w dziale „Administracja państwowa”. Oczywiście to są kwoty, które nie wpływają znacząco na działalność statutową ministra. Zostały ograniczone środki w dwóch paragrafach: w „Zakup usług pozostałych” i „Delegacje zagraniczne”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję, Pani Dyrektor. Rozumiem, że to obniżenie o kwotę rzędu 250 tysięcy zł w tych dwóch pozycjach jest bolesne, ale nie przekreśla funkcjonowania w tych dwóch działach. Dziękuję uprzejmie.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów ma pytania czy uwagi?

Pani senator Klepacz, proszę bardzo.

Senator Apolonia Klepacz:

Ja mam uwagę do części 41 dział 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”. Moja uwaga nie ma charakteru odniesienia się do kwot globalnych, sumowanych na dział 900, ale dotyczy czegoś innego. Po ostatnim posiedzeniu Senatu wystosowałam oświadczenie, zwracając uwagę na pewną nierównomierność przekazywania środków do wojewódzkich inspekcji ochrony środowiska. Odpowiedź na ostatnim posiedzeniu była taka, że jest to historyczna zaszcłość i są to konsekwencje zupełnie innych działań, o których tutaj nie mówiliśmy. Na co chcę zwrócić uwagę: otóż porównując poszczególne województwa pod względem wielkości, potencjału gospodarczego i stopnia urbanizacji znalazłam w podobnych województwach duże dysproporcje, jeżeli chodzi o środki przekazywane do tych inspekcji. Nie znajduję uzasadnienia dla aż tak rażących różnic. Przytoczyłam tutaj porównanie dwóch województw: województwa opolskiego, z którego się wywodzę i jest rzeczą zupełnie naturalną, że od niego zaczęłam i województwa lubuskiego. Potencjał tych województw jest bardzo podobny, praktycznie różnice są niewielkie, natomiast stan zatrudnienia i środków finansowych przekazywanych do inspekcji jest o 50% większy w województwie lubuskim. Powiem tu o etatach: w jednym jest sześćdziesiąt, a w drugim dziewięćdziesiąt sześć, czyli to jest trzydzieści etatów różnicy. Jest jeszcze drugi przykład dysproporcji: pomiędzy województwem pomorskim a województwem podkarpackim. W województwie pomorskim jest sto dziewięć etatów, a w województwie podkarpackim dwie-

ście trzydzieści trzy. Za tym oczywiście idą środki finansowe na etaty, co jest rzeczą zupełnie normalną, ale również proporcjonalne do tych wielkości środki rzeczowe. Chciałabym zwrócić uwagę Wysokiej Komisji na to nierównomierne rozłożenie środków finansowych. W stosunku do roku ubiegłego te środki, czyli przeznaczone kwoty, są większe. Nie znajduję jednak uzasadnienia dla takich dysproporcji. To jest uwaga natury ogólnej. W tej chwili nie składam żadnych konkretnych wniosków, ale prosiłabym bardzo, żeby w przyszłości przyjrzeć się tej sprawie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Adam Graczyński:

Dziękuję bardzo.

Ja mam pewną propozycję, bo takie same zjawiska występują w innych częściach budżetu. Na przykład średnia płaca w policji jest bardzo różna w różnych województwach i nie ma żadnego uzasadnienia, żeby tak było. Dowiedziałem się, że jest pewien plan pięcioletni, czteroletni, trzyletni, żeby doprowadzić do uporządkowania płac w poszczególnych garnizonach wojewódzkich. Bo na przykład w województwie lubelskim średnia płaca – mówię w tej chwili o policji – wynosi 2 tysiące 800 zł, a w śląskim, nie wiadomo dlaczego, 2 tysiące 300 zł. Nikt nie wie dlaczego, ale tak jest. Dlatego mam prośbę do pana ministra – bo ta uwaga jest jednak zasadna – żeby resort był łaskaw w ciągu miesiąca, może do końca stycznia, przygotować propozycję rozwiązania tego problemu. Nie chodzi nawet o najbliższy budżet, bo co się zdarzy, to się zdarzy, ale o to, jak państwo chcecie sobie z tym poradzić w ciągu pięciu lat, trzech lat, dziesięciu lat. Inspekcja będzie funkcjonować, czy będzie zespolona czy odzespolona, to nie ma znaczenia. Musi pracować. Musi funkcjonować, wiadomo dlaczego. I teraz jest pytanie, jak postąpić, żeby doprowadzić do uporządkowania tego w ciągu paru lat, tak jak to robi policja, która w ciągu kilku lat chce uporządkować płace. Chyba o to chodziło pani senator. Świetnie.

Czy do tego rozdziału do części 41 są jeszcze jakieś pytania i uwagi? Nie ma. W takim razie czy do tematyki naszego dzisiejszego posiedzenia są jeszcze jakieś uwagi i wnioski legislacyjne ze strony państwa senatorów lub ze strony zaproszonych gości? Czy są jeszcze jakieś uwagi, sugestie? Nie ma.

W takim razie zarządzam głosowanie nad przyjęciem stanowiska komisji. Dotąd częściowo przyjmowaliśmy poszczególne części budżetu.

Kto jest za przyjęciem stanowiska komisji w zaprezentowanej formie? (5) Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że komisja przyjęła swoje stanowisko.

Chciałbym przede wszystkim bardzo podziękować przedstawicielom rządu za dobrą współpracę z komisją już od kilku miesięcy. Dziękuję bardzo.

Chciałbym podziękować paniom senator i panom senatorom za udział w pracach i poinformować, że będę reprezentował komisję na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, a później na posiedzeniu plenarnym Senatu.

Sądzę, że wszystkie kwestie mamy już omówione. Chciałbym jeszcze raz podziękować za udział w posiedzeniu.

Zamykam posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 48)

Kancelaria Senatu

Opracowanie: Dorota Wideńska

Publikacja: Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851